

**TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİ VE BİRLİKLERİ KANUNUNDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA VE TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİ VE
BİRLİKLERİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA
553 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMENİN
DEĞİŞTİRİLEREK KABULÜNE DAİR KANUN**

(Resmi Gazete ile yayımı: 12.4.2005 Sayı: 25784)

Kanun No
5330

Kabul Tarihi
6.4.2005

MADDE 1.- 18.4.1972 tarihli ve 1581 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanununun 1 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Tarımsal amaçlı kooperatifler hariç olmak üzere; ortak ürünleri üzerinde ticaret ve komisyonculuk yapanlar, faizle para veya mal olarak kredi verenler bu kooperatiflere giremezler.

Bu Kanun hükümlerine göre kurulmuş olan Tarım Kredi Kooperatifleri ve birlikleri, Devletçe kooperatiflere verilen desteklerden yararlanırlar.

MADDE 2.- 1581 sayılı Kanunun 3 üncü maddesine son fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Kooperatifler, bölge birlikleri ve Merkez Birliği tarafından kurulmuş olan şirketler ile bunların sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip olacak şekilde iştirakçi oldukları şirketlerde, yönetim kurulu başkanı veya üyesi ya da denetim kurulu üyesi olarak görevlendirilenlere, bu şirketlerin sadece birinden ücret veya huzur hakkı ödenebilir. Bu şekilde görevlendirilenlere diğer şirketler tarafından herhangi bir ad altında başkaca bir ödeme yapılmaz.

MADDE 3.- 1581 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 4.- Yönetim Kurulu;

a) Kooperatiflerde; genel kurula katılma hakkını haiz ortaklar arasından, genel kurulca dört yıl için seçilecek beş üyeden,

b) Bölge birliklerinde; genel kurula katılma hakkını haiz temsilciler arasından, genel kurulca dört yıl için seçilecek yedi üyeden,

c) Merkez Birliğinde; genel kurula katılma hakkını haiz temsilciler arasından, genel kurulca dört yıl için seçilecek dokuz üyeden,

Teşekkül eder.

Kooperatifler ve bölge birliklerinde yönetim kurulları bir başkan ve bir başkanvekili seçerler, Merkez Birliğinde ise Yönetim Kurulu bir Başkan ve iki başkanvekili seçer.

Yönetim kurulu toplantılarında vekâleten oy kullanılamaz.

Yönetim kurulu üyeliklerine seçilenlerin, en az ilkokul mezunu olmaları şarttır.

Kooperatif müdürleri, bölge müdürleri ve Merkez Birliği Genel Müdürü yönetim kurulu toplantılarına iştirak ederler; ancak, oy kullanma hakları yoktur.

Kooperatif ve bölge birliklerinde yönetim kurulu üyelerine ve denetçilerine verilecek ücret veya huzur hakkının miktarı Merkez Birliği Yönetim Kurulu tarafından, Merkez Birliği Yönetim Kurulu üyeleri ve denetçilerine verilecek ücret veya huzur hakkının miktarı ise Merkez Birliği Genel Kurulu tarafından tespit edilir. Ancak, Merkez Birliği Yönetim Kurulu üyeleri ve denetçilerine verilecek ücret veya huzur hakkının aylık net tutarı brüt asgarî ücretin dört katıdır.

Kooperatifler, bölge birlikleri ve Merkez Birliğinin yönetim kurulu üyeleri ve denetçileri, Tarım Kredi Kooperatiflerinin ve birliklerinin işletme ve iştirakleri ile bunların personelince kurulan vakıf veya derneklerde, bu kuruluşları temsilen yönetim veya denetim kurulu üyesi veya personeli olarak herhangi bir görev alamazlar. Ayrıca kooperatifler, bölge birlikleri ve Merkez Birliği çalışanları kooperatiflere ortak olamazlar.

Kooperatifler, bölge birlikleri ve Merkez Birliği tarafından yapılacak seçimlerin esasları, temsilcilerinin adedi, yönetim kurulu üyeleri ile kooperatif ve bölge birlikleri tarafından seçilecek temsilcilerde aranacak diğer nitelikler ve yönetim kurulu üyelerinin çeşitli ilçe, il ve bölgeleri temsil esasları ana sözleşmelerde tayin ve tespit edilir.

Kooperatiflerde her ortak, bölge birlikleri ve Merkez Birliğinde her temsilci, genel kurullarda yalnız bir oy kullanma hakkına sahiptir, vekâleten oy kullanılmaz. Kooperatifler, bölge birlikleri ve Merkez Birliği genel kurul toplantıları dört yılda bir yapılır.

MADDE 4.- 1581 sayılı Kanunun 5 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 5.- Kooperatifler, bölge birlikleri ve Merkez Birliğinde işler; kanun, ana sözleşme ve diğer mevzuat ile kooperatif üst kuruluşlarının belirleyeceği esaslara, genel kurul ve yönetim kurulu kararlarına uygun olarak müdürlük, bölge müdürlüğü ve Genel Müdürlük tarafından yürütülür.

Merkez Birliğinde Genel Müdür ve genel müdür yardımcıları, bölge birliklerinde bölge müdürleri ve kooperatiflerde müdürler Merkez Birliği Yönetim Kurulu tarafından atanır.

Kooperatifler, bölge birlikleri ve Merkez Birliğine imzaya yetkili diğer personel, Genel Müdürün teklifi ve Merkez Birliği Yönetim Kurulunun onayı ile belirlenir.

Genel müdür ve yardımcılarının, en az dört yıllık yüksek öğrenim yapmış, kamu kurum ve kuruluşlarında veya tarım kredi kooperatifleri ve birlikleri teşkilâtı ile tarım kredi kooperatiflerinin faaliyet alanı ile ilgili benzer bir kuruluşta en az sekiz yıl çalışmış olmaları şarttır.

5330

6.4.2005

Kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapmakta iken kurumlarının muvafakatı ve kendilerinin isteği üzerine bu Kanun kapsamında Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcısı olarak atananlar kurumlarından aylıksız izinli sayılırlar. Bunlardan 8.6.1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine tâbi olarak görev yapmakta olanların 5434 sayılı Kanun ile ilgileri devam ettirilir. Ayrıca, emeklilik hakları açısından Genel İdare Hizmetleri Sınıfına dahil aynı unvanlı kadrolar için tespit edilmiş olan ek gösterge, makam ve temsil tazminatları ile diğer malî haklardan da aynı esas ve usuller çerçevesinde yararlandırılırlar. Bu görevlerde geçirilen süreler, emekli keseneğine esas aylığın tespitinde dikkate alındığı gibi, makam tazminatı ve yüksek hâkimlik tazminatı ödenmesini gerektiren görevlerde geçmiş sayılır. Bunların bu Kanun kapsamında atandıkları kadro unvanına ilişkin emekli kesenekleri kendilerince, karşılıkları da bu Kanun kapsamında çalıştıkları kuruluş tarafından ödenir. Görevleri sona erenler, yazılı olarak istekte bulunmaları halinde önceki kurumlarında aylıksız izne ayrıldıkları tarihteki durumlarına uygun bir kadroya atanırlar.

Kooperatifler, bölge birlikleri ve Merkez Birliği personelinin tayin, nakil ve görevden çıkarılması gibi esaslar; Merkez Birliği Yönetim Kurulunca kabul edilip, Genel Kurulun onayı ile yürürlüğe giren bir yönetmelikle düzenlenir.

MADDE 5.- 1581 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 6.- Yapılan inceleme ve soruşturma sonuçlarına göre görevleri ile ilgili olarak suç işledikleri anlaşılan ve bu fiilleri nedeniyle haklarında yargı mercilerince mahkûmiyet kararı verilen Merkez Birliği Yönetim Kurulu üyelerinin ve denetçilerinin görevlerine son verilir.

Merkez Birliği Yönetim Kurulu üyelerinin görevlerine son verme işlemi, Merkez Birliği Yönetim Kurulunca gerçekleştirilir. İnceleme ve soruşturma sonuçlarına göre Merkez Birliği Yönetim Kurulu üyelerinin ekseriyetinin mahkûm olduklarının anlaşılması halinde, göreve son verme işlemi Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından yerine getirilir.

Merkez Birliği denetçilerinin görevlerine son verme işlemi ise doğrudan Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından gerçekleştirilir.

Merkez Birliği tarafından yaptırılacak inceleme ve soruşturma sonuçlarına göre suç işledikleri veya kusurlu oldukları anlaşılan ve görevden alınmaları uygun görülen kooperatif, bölge birlikleri ve Merkez Birliği personeli ile haklarında mahkûmiyet kararı verilen kooperatif ve bölge birlikleri yönetim kurulu üyeleri ve denetçilerinin görevlerine Merkez Birliği Yönetim Kurulunca son verilir.

Personelin görevine son verilmesine ilişkin usûl ve esaslar 5 inci maddede belirtilen yönetmelikle düzenlenir.

Kooperatifler, bölge birlikleri ve Merkez Birliği personelinin, 25.8.1971 tarihli ve 1475 sayılı Kanun, 22.5.2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu ile 22.4.1926 tarihli ve 818 sayılı Borçlar Kanunu hükümlerine göre görevlerine son verilmesi halleri saklıdır.

Seçimle işbaşına gelen ve göreve son verilme, çekilme veyahut diğer herhangi bir sebeple yönetim kurulu üyelikleri ve denetçilikleri sona erenlerin yerlerine, yönetim kurulu tarafından yedekleri çağırılır. Yönetim Kurulu üyelerinin ekseriyeti kaybetmesi halinde yedeklerin çağırılma işlemi Merkez Birliğinde denetçiler, bölge birliklerinde Merkez Birliği Yönetim Kurulu ve kooperatiflerde bölge birliği yönetim kurulu tarafından yerine getirilir. Merkez Birliğinde denetçiliklerin de tamamen boşalması halinde yedekleri çağırma işlemi, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından yerine getirilir.

Yedeklerin katılımı ile yönetim kurulu üyeliklerinin ve denetçiliklerinin sayısı tamamlanamaz ise kooperatifler için bölge birliği yönetim kurulunca, seçilme hakkını haiz ortaklar arasından; bölge birlikleri için Merkez Birliği Yönetim Kurulunca, Genel Kurula katılma hakkını haiz temsilciler arasından; Merkez Birliği için Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca Genel Kurula katılma hakkını haiz temsilciler arasından atama yapılır. Atama ile gelenler, yerlerine atandıkları üyelerin süresini tamamlarlar.

MADDE 6.- 1581 sayılı Kanununun 11 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 11.- Kooperatifler, bölge birlikleri ve Merkez Birliğinin her türlü kredi ihtiyaçları yurt içi banka, finans veya kredi kuruluşları ile 3 üncü maddeye göre kurulacak bankaca karşılanır.

MADDE 7.- 1581 sayılı Kanununun 21 inci maddesinin (A) bendine aşağıdaki (d) ve (e) alt bentleri eklenmiştir.

d) 21.12.1959 tarihli ve 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanununun 9 uncu maddesinin beşinci ve sekizinci fıkraları,

e) 4.12.2003 tarihli ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununun 9 uncu maddesinin yedinci, sekizinci ve dokuzuncu fıkraları,

MADDE 8.- 1581 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve dördüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

Ayrıca, Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca bir denetçi atanır.

MADDE 9.- 1581 sayılı Kanunun ek 2 nci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kooperatifler, bölge birlikleri ve Merkez Birliği, Tarım ve Köyişleri Bakanlığının yapacağı teftiş ve denetimler sonucuna, kanun ve ana sözleşmelerdeki görevleri ile ilgili ortaya çıkacak eksiklikler konusunda vereceği talimatlara uymak zorundadırlar.

MADDE 10.- 1581 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

EK MADDE 3.- Tarım Kredi Kooperatifleri ve birliklerinin birbirleri ve ortakları ile tarımsal girdi temini ve ürünlerin değerlendirilmesi amacıyla yapacakları her türlü muamele, satış amaçlı satış olarak değerlendirilemez. Bu işlemler, ortaklar arası muamele sayılır.

GEÇİCİ MADDE 1.- Kooperatifler, bölge birlikleri ile Merkez Birliği ana sözleşmeleri bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde, bu Kanun hükümlerine uygun hale getirilir.

Bu Kanun ve bu Kanuna göre hazırlanacak ana sözleşmeler gereği yapılması gereken Tarım Kredi Kooperatifleri genel kurul toplantıları, birinci fıkraya göre hazırlanacak ana sözleşmelerin yürürlüğe girmesinden itibaren altı ay içinde, bölge birlikleri ve Merkez Birliği genel kurul toplantıları ise kooperatiflerin genel kurul toplantılarının tamamlanmasını takip eden altışar ay içerisinde yapılır.

Yürürlükte olan kanun ve ana sözleşmeler gereğince yapılması gereken genel kurul toplantıları da ikinci fıkra hükümlerine göre ertelenmiş sayılır. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte görevde bulunan yönetim kurulu üyeleri ve denetçiler, yapılacak ilk olağan genel kurula kadar görevlerine devam ederler.

MADDE 11. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 12.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
73	52	12
77	70	446
80	80	252:256, 258:311

I- Gerekeçeli 835 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 80 inci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Esas Tarım Komisyonu görüşmüştür.

III- Esas No. : 1/947, 1/233